

Markten wereldwijd 'in between'

Haarlem, 25 April 2024

nummer 168

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor april 2024. In deze aflevering vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- [Markten wereldwijd 'in between'](#), de *Caring Capital View* van april 2024, door Maarten Friederich, namens het Investment Committee.
- [Grootbanken herbezinnen zich op rol in klimaataanpak](#)
- [Heeft langstlevende partner kind benadeeld? Rechtbank houdt zaak aan](#)
- [Dag van de Aarde: actie tegen plastic en extra geld voor zonenergie in de VS](#)
- [De mantelzorgwoning: eigenwoningregeling of box 3?](#)
- [Recorddaling CO2-uitstoot industrie in 2023](#)
- *Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk:*
[Duurzaam beleggen: gaan voor het langetermijngelijk](#)

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, CCOO

Hans Volberda, CEO

Markten wereldwijd 'in between'

CARING CAPITAL VIEW

Door Maarten Friederich, namens het Investment Committee

Wereldtoneel onrustig

De gevreesde escalatie van de oorlog tussen Israël en Hamas is een feit. Ook Israëls aardsvijand Iran is nu rechtstreeks in conflict met het land. Dit nadat Israël onder andere een vooraanstaande Iraanse generaal heeft gedood tijdens een aanval op het Iraanse consulaat in Syrië. Waarop Iran terug sloeg met een raketaanval op Israël, dat daarop weer reageerde met een drone-aanval op doelen in Iran. Dit alles ging gepaard met relatief geringe schade, waardoor de mogelijkheid van een de-escalatie nog nadrukkelijk aanwezig is. De acties over en weer lijken dan ook mede bedoeld om een nieuwe oorlog te vermijden.

Opvallend was dat de olieprijs in tweede instantie niet of nauwelijks steeg als gevolg van deze nieuwe confrontatie. Financiële markten zijn zelden perfecte voorspellers, maar er wordt serieus rekening gehouden met de mogelijkheid dat dit conflict vooralsnog niet verder uit de hand loopt.

Positieve winstcijfers VS

Inmiddels heeft 14% van alle Amerikaanse ondernemingen in de S&P 500 de kwartaalcijfers bekend gemaakt. Van ongeveer driekwart waren deze beter dan verwacht, wat in lijn is met het historisch gemiddelde. Ook het percentage (7,8%) waarmee de prognoses werden overtroffen ligt grotendeels in lijn met wat gebruikelijk is. De verwachte winstgroei van alle ondernemingen uit de S&P 500 voor het eerste kwartaal bedraagt nu een plus van 0,5% ten opzichte van een jaar geleden. Dat zou dan het derde kwartaal op rij zijn waarin sprake is van winstgroei. Toch is dit minder dan een aantal weken geleden nog werd verondersteld. Toen bedroeg de winstgroeiervachting +3,4%. De daling is echter voornamelijk het gevolg van enkele forse tegenvallers in de zorgsector.

Maar inflatie hardnekkig

Door opnieuw tegenvallende inflatiecijfers in de VS werd de verwachte renteverlaging weer verder naar de toekomst doorgeschoven. 'Higher for longer' is op dit moment het motto. Een eerste verlaging in juni lijkt nu van de baan tot mogelijk pas september, of nog later dit jaar. In combinatie met een nog steeds robuuste arbeidsmarkt en een herstel van de productieactiviteit in de VS, steeg de lange rente in de VS. De Europese rente steeg eveneens, zij het in mindere mate. Dalende inflatie, in combinatie met een opleving van de economie, vormt een uitstekende voedingsbodem voor een waardeinstijging van aandelen én obligaties. De daling van de inflatie in de VS is echter tot stilstand gekomen. En het blijft onduidelijk waarom de economische groei van de VS niet conform verwachting reageert op de eerdere renteverhogingen. Een aantal factoren draagt bij aan de verrassende kracht van de Amerikaanse economie. In de eerste plaats een toename van de arbeidsproductiviteit, met de achterliggende belofte dat AI deze groei nog zal versterken. In de tweede plaats drukt de grote instroom van immigranten de loongroei, wat een snelle toename van de productie mogelijk maakt. In de derde plaats is er sinds 2021 sprake van een flinke groei van de vermogenspositie van huishoudens, waardoor mensen minder noodzaak voelen om te sparen. De vierde en laatste factor is de forse fiscale impuls door de regering Biden, waardoor de Amerikaanse overheid steeds meer bijdraagt aan de werkgelegenheid. Een groter aanbod in combinatie met minder vraag zou onherroepelijk geleid hebben tot een snelle daling van de inflatie. Maar juist de vraagzijde in de VS wil van geen wijken weten.

Inflatie in de EU volgens plan

De economische ontwikkelingen in met name Duitsland blijven beroerd. De industrie leeft maar niet op en de huizenprijzen dalen zelfs. Een renteverlaging zou hier meer dan welkom zijn. Hoewel zeer ongebruikelijk, is het daarom nagenoeg zeker dat de ECB de rente zal verlagen nog vóór de Federal Reserve dat doet. Dit zet de waarde van de euro onder druk, wat een verdere daling van de inflatie kan afremmen. Maar in tegenstelling tot de VS, daalt de inflatie in Europa wel, tot dichtbij de doelstelling van de ECB. Een spoedige renteverlaging is hier dus gerechtvaardigd. Maar ook noodzakelijk. Het is eigenlijk heel spijtig te moeten constateren dat Europa verder en verder achterop raakt bij China en de VS. Voor de oprichting van de Europese Unie in 1992 was Europa een grootmacht, verantwoordelijk voor 29% van de totale wereldproductie. Nu is dat aandeel geslonken tot nog maar 17%. Het aandeel van de VS bleef grofweg gelijk rond de 25%. Van de vijftig grootste techbedrijven ter wereld zijn er maar vier afkomstig uit Europa. Dit is slechts één van de vele uitdagingen waarop de Europese Unie en de ECB snel een antwoord moeten vinden.

Beleid

IVM Caring Capital is en blijft gepositioneerd voor een inflatie- en rentedaling door middel van een langere looptijd van onze obligatieportefeuille ten opzichte van de benchmark. Het is overigens puur een Europese inflatie- en rentedaling waarop wij inspelen. Hoewel de rentes in EUR en USD veelal simultaan op en neer bewegen, rechtvaardigen de economische ontwikkelingen een dergelijke correlatie steeds minder. Hoogstwaarschijnlijk zal de ECB dit bevestigen, door te breken met een traditie en de rente eerder te verlagen dan de Federal Reserve. Met mogelijkerwijs nog veel meer in het verschiet. Relatief hoge waarderingen van aandelen als gevolg van naar verwachting flink hogere ondernemingswinsten (veel meer dan we tot nu toe zien) en onvoorspelbare geopolitieke ontwikkelingen weerhouden ons ervan een overwogen aandelenpositie in te nemen. De neutrale positie blijft dus gehandhaafd, in de wetenschap dat wij bij uitstek gepositioneerd zijn en blijven in de energietransitie. De extreme regenval in Dubai van vorige week onderstreept voor de zoveelste keer dat het uiteindelijk veel goedkoper zal zijn de CO₂-uitstoot te verminderen dan de gevolgen van de klimaatverandering lijdzaam te ondergaan. Nog belangrijker: het is inmiddels eenvoudigweg goedkoper om elektriciteit op een duurzame manier te produceren dan door verbranding van fossiele brandstoffen (kolen of gas). In de afgelopen twee kwartalen werd er in het VK voor het eerst meer elektriciteit opgewekt door windmolens dan uit fossiele brandstoffen. De energietransitie kreeg de laatste jaren -en ook nog dit jaar- veel incidentele tegenvallers te verduren, zeker ook op de beurs. Maar de energietransitie is en blijft onomkeerbaar. Nieuwe mogelijkheden om hiervan te

profiteren worden momenteel onderzocht. Een opsteker is dan ook de weer sterk aantrekkelijke verkoop van zonnepanelen in Nederland. De toekomst zal het leren, maar het aloude gezegde luidt niet voor niets: 'geduld is een schone zaak'.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website: www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2024. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

[Naar boven](#)

Grootbanken herbezinnen zich op rol in klimaataanpak

Tijdens COP26, de klimaatconferentie van Glasgow in 2021, leek de mondiale financiële sector doordrongen te zijn geraakt van de noodzaak de klimaatcrisis mee te helpen oplossen. Westerse grootbanken beloofden plechtig hun CO2-voetafdruk te verkleinen en te zorgen voor nul uitstoot in 2050 door ondernemingen en projecten die zij financieren. Een aantal zegde zelfs grote bedragen toe om nog dit decennium te investeren in 'groen en duurzaam'. Of het overschatting was van het belang van de eigen sector en hun rol, of het ontvullende resultaat van de praktische doorrekening van de goede voornemens: feit is dat er het laatste halve jaar duidelijk een kentering is opgetreden onder de topbankiers van de wereld. Deze trend is belangrijk -en verontrustend- genoeg voor het fd om er begin deze maand een groot artikel aan te wijden, dat ook al eerder (in het Engels) op de site van Bloomberg had gestaan. Het artikel citeert onder meer UBS-topman Judson Berkey, tijdens een videoconferentie afgelopen februari met vertegenwoordigers van de FSA (de

Japanse toezichthouder), de Fed, de ECB en financiële topambtenaren. Volgens Berkey zijn de banken helemaal niet in staat om zich te houden aan alle nieuwe groene richtlijnen, omdat ze daardoor té veel klanten en dus inkomsten zouden verliezen. Wat burgers, klimaatactivisten en overheden van de financiële sector verwachten is niet realistisch. Het kan zelfs leiden tot economische chaos in landen die nu nog voor méér dan de helft afhankelijk zijn van steenkool voor hun energiewinning, zoals Zuid-Afrika, China en India. Geen wonder dus, aldus Berkey, dat veel grote kredietverstrekkers hun ambitieuze klimaatplannen aan het afzwakken zijn. Wat zich hier lijkt af te tekenen is een tweestrijd tussen nieuwe ESG-idealen en ouderwets winstgedreven kapitalisme.

Stimulansen nodig

Het sentiment werd ook verwoord door hedgefondsoprichter Ray Dalio tijdens COP28 in Dubai. Het leeuwendeel van de \$ 5.000 mrd tot \$ 10.000 mrd aan investeringen waar de groene transitie om vraagt moet komen van privé kapitaal. Volgens Dalio komt dat geld er alleen als deze investeringen rendement opleveren. Volgens de strenge klimaatdoelstellingen zouden banken heel veel klanten moeten afstoten, bijvoorbeeld in landen waar de energiewinning nog zwaar afhankelijk is van kolen. Maar ook bedrijven die ogenschijnlijk 'klimaatschuldig' zijn als Nvidia en L'Oréal, blijken dat bij narekening niet. Ook banken hebben klanten nodig. Niet zo vreemd dus dat grote spelers als Deutsche Bank en HSBC niet onvoorwaardelijk de financiering van fossiele bedrijven beperken. BlackRock CEO Larry Fink stelt openlijk dat hij de term ESG niet meer gebruikt en dat zijn bedrijf nu eenmaal investeert in energiebedrijven. BlackRock is één van de grote internationale investeerders die hun deelname aan internationale klimaatallianties als Climate Action 100+ hebben teruggebracht of zelfs afgebouwd. Sommige claimen betrokken te blijven bij de financiering van klimaatprojecten, maar stellen dat lid zijn van een alliantie het risico van juridische vervolging door ESG-tegenstanders verhoogt. Ook de administratieve lasten worden als reden aangevoerd. Overigens kiezen niet alle grote banken voor deze weg. Wél zijn zij duidelijk bezig met een algemene heroverweging, waarbij 'morele' groene verplichtingen worden afgezet tegen de belangen van bestaande klanten. Zij vragen financiële beleidsmakers, overheden en belangengroepen ervoor begrip dat effectief klimaatbeleid tijd kost – en dat banken niet zonder de juiste stimulansen aan het eerdere verwachtingspatroon kunnen voldoen.

Bronnen: bloomberg.com, climatesafelending.org, esgtoday.com, fd.nl, nypost.com, swissinfo.ch,

[Naar boven](#)

Heeft langstlevende partner kind benadeeld? Rechtbank houdt zaak aan

Hoe vrij zijn langstlevende partners in de manier waarop zij omgaan met de erfenis van hun overleden partners? In allerlei vormen speelt deze vraag regelmatig in de praktijk, met name als er kinderen zijn. Is er sprake van gemeenschap van goederen (huwelijk of geregistreerd partnerschap zonder voorwaarden), maar geen testament? Dan erft de 'langstlevende' partner de vrijvallende helft van de gemeenschap. In feite wordt de hele erfenis van de overleden partner automatisch aan de achterblijvende partner toegewezen. De kinderen uit de relatie krijgen nog even niets. Zij ontvangen hun erfdeel pas als de langstlevende partner overlijdt, maar hebben wel een niet-opeisbare vordering op de langstlevende partner. Pas als ook deze overlijdt wordt de vordering opeisbaar. De wetgever heeft met deze 'wettelijke verdeling' in het erfrecht willen bereiken dat overgebleven partners financieel beter verzorgd achterblijven. Betekent dit nu dat zij met het geld onder zich kunnen doen en laten wat ze willen? Uit een zaak die afgelopen oktober speelde voor de Rechtbank Den Haag, valt te leren dat de beschikkingsvrijheid van de langstlevende niet onbegrensd is.

Pauliana?

Het ging om een vrouw die na de dood van haar man in 2015 op basis van de wettelijke verdeling eigenaar werd van banktegoeden en onroerend goed dat volgens een vermogensoverzicht uit 2017 op dat moment meer dan 3,5 miljoen euro waard was. Aan de hand van de aangifte erfbelasting had de notaris die het overzicht opstelde tevens berekend dat elk van de drie kinderen van het echtpaar een uitgestelde geldvordering had op moeder van meer dan € 440.000 na afdracht van erfbelasting. Daarnaast waren er papieren schenkingen gedaan aan elk kind ter waarde van € 150.000, waarover moeder ieder van hen elk jaar € 9.000 aan rente moest betalen. Een van haar kinderen had deze

rentevergoeding in 2016 voor het laatst ontvangen, volgens moeder omdat ze 'hem niet meer kon betalen'. Ook was hij te weet gekomen dat moeder een aanzienlijk deel van de onroerend goedportefeuille aan de overige twee kinderen had overgedragen, volgens hem tegen prijzen ver onder de marktwaarde. De met de rest van de familie sinds 2018 in onmin levende zoon stapte daarom naar de rechter. Hij eist betaling met terugwerkende kracht van de niet ontvangen rente over de papieren schenkingen, en stelt daarnaast dat de onroerend goedtransacties paulianeus en dus onrechtmatig zijn. Paulianeus handelen is een begrip dat vooral speelt in het faillissementsrecht en betrekking heeft op het doelbewust benadelen van (sommige) schuldeisers. Ook bevoordeling door moeder van de andere twee kinderen kan gelijk staan aan paulianeus handelen, als daardoor bij haar overlijden té weinig vermogen over is om het erfdeel van de zoon uit te betalen. Juist deze angst bracht hem ertoe te procederen.

Moeder moet inzage geven

De Rechtbank memoreert dat de wetgever met de wettelijke verdeling langstlevende partners de beschikking heeft willen geven over de gehele nalatenschap, zodat zij het leven kunnen voortzetten dat ze gewend zijn. Dus mogen ze ook goederen uit de nalatenschap verkopen of weggeven ('vervreemden'), of 'bezwaren', bijvoorbeeld door een (tweede) hypotheek te nemen. Moeder mocht dus onroerend goed verkopen, wat ook begrijpelijk was gezien haar leeftijd. Maar de wet kent ook het begrip 'misbruik van bevoegdheid'. Daaruit volgt dat een onverplichte rechtshandeling kan worden teruggedraaid ('vernietigd'), als de schuldenaar, dus moeder, wist of had moeten weten dat haar actie kon resulteren in benadeling van een schuldeiser. Op grond van de stukken die partijen hadden ingebracht kon de Rechtbank niet beslissen of er daadwerkelijk sprake is (geweest) van benadeling van de procederende zoon. Dat de rechter dit voor een reële mogelijkheid houdt blijkt echter wel uit de duidelijk uitgesproken overweging dat het benadelen van crediteuren onder omstandigheden onrechtmatig is. Hiervan is sprake als een vordering bewust en met subjectieve motieven wordt achtergesteld bij die van andere schuldeisers. De Rechtbank veroordeelt de moeder om binnen 14 dagen allerlei ook al door de zoon opgevraagde inlichtingen te verstrekken, met name kadastrergegevens, banksaldi, investeringen in fondsen en opgevoerde schulden. In afwachting van deze informatie wordt de zaak aangehouden. Dat er een vervolg komt is echter zeker.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Overige bronnen: legalspot.nl, recht.nl, rijksoverheid.nl, thuisnotaris.nl.

[Naar boven](#)

Dag van de Aarde: actie tegen plastic en extra geld voor zonenergie in de VS

Afgelopen maandag was het over de hele wereld Earth Day, de 54e keer dat deze 'Dag van de Aarde' (altijd op 22 april) werd gevierd. De dag is bedoeld om mensen even stil te laten staan bij de invloed van menselijk handelen op onze planeet. Dat gebeurt door middel van allerlei evenementen in het teken van natuurbescherming, milieubescherming en verstandig klimaatbeleid. Dit jaar vraagt de officiële website van de organiserende beweging Earthday.org speciale aandacht voor de strijd om het mondiale gebruik van plastic terug te dringen onder het motto: *Earth Day 2024: Planet vs Plastics*. Een negental doelstellingen en maatregelen om daadwerkelijk plasticreductie te realiseren zijn te vinden in het *Global Plastics Treaty*. Ze omvatten een verbod op de export en verbranding van plastic afval, maar stimuleren ook innovatie en voorlichting. De initiatiefnemers roepen de Verenigde Naties en individuele overheden op om de doelstellingen over te nemen als internationale actiepunten voor het terugdringen van de plasticvervuiling. De uiteindelijke doelstelling is om tegen 2040 de productie van plastic terug te brengen met 60 procent. Naar gehoopt komt de VN nog dit jaar met bindende internationale afspraken voor deze ambitieuze plasticreductie. Overigens wordt ook hier tegenwind verwacht van de producenten van fossiele brandstoffen, omdat aardolie voor 99% de grondstof vormt voor plastic. Sommige energiedeskundigen vrezen zelfs dat plasticproductie een soort 'plan B' gaat worden voor de oliemaatschappijen.

Zonne-energie voor iedereen

In de VS greep president Biden Earth Day aan om een investering van \$ 7 miljard aan te kondigen als onderdeel van het 'solar for all' programma, dat

weer deel uitmaakt van de vorig jaar geïntroduceerde *Inflation Reduction Act* (IRA) ter waarde van bijna \$ 400 miljard. Het geld zal via de *Environmental Protection Agency* (EPA, de Amerikaanse instantie voor milieubescherming) vooral worden besteed aan de aanleg van zonnepanelen in achterstandsregio's en -buurten door het hele land. Biden maakte dit afgelopen maandag bekend tijdens een evenement in een nationaal park in de staat Virginia. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om zijn prestaties op milieu- en klimaatgebied in herinnering te brengen: het is tenslotte een verkiezingsjaar. Volgens Biden gaan honderdduizenden families in lagere inkomensgroepen profiteren van 'solar for all'. Op dit moment zijn de armste Amerikanen vaak tot wel 30% van hun inkomen kwijt aan energierekeningen. Volgens EPA kunnen zij dankzij deze investering in zonne-energie straks tot wel \$ 8 miljard goedkoper uit zijn. In zijn speech benadrukte Biden ook dat het programma rond de 200.000 nieuwe banen gaat opleveren. Hij herhaalde de belofte van het eerdere 'Justice40 initiative', dat tenminste 40% van alle federale investeringen in schone energie ten goede zal komen van gemeenschappen die nu nog "gemarginaliseerd zijn door onderinvestering en overbelasting door vervuiling". Vorige week vrijdag had Biden al bekend gemaakt dat hij de uitgave van licenties voor nieuwe olie- en gasprojecten in Alaska aan banden zou leggen, om de opwarming daar tegen te gaan en bedreigde diersoorten als de kariboe en de ijsbeer te beschermen.

Bronnen: earthday.org, theguardian.com, undp.org, whitehouse.gov

[Naar boven](#)

De mantelzorgwoning: eigenwoningregeling of box 3?

De woningnood en de vergrijzing inspireren mensen tot creatieve oplossingen.

Eén daarvan is de 'mantelzorgwoning' voor ouderen met een behoefte aan zorg of begeleiding. Dit kan de vorm aannemen van een zelfstandige woning op het terrein van je eigen huis voor de mantelzorger, of omgekeerd een woning in de tuin van een kind voor ouders met een zorgvraag. Vaak kan dit vergunningsvrij. Zo niet dan zijn gemeenten steeds vaker bereid om mee te werken, om zo het woningtekort te helpen verminderen. Maar nieuwe oplossingen leveren vaak ook nieuwe vragen op. Bijvoorbeeld over de fiscale aspecten: wat verandert er voor de huiseigenaar in de inkomstenbelasting? Wat is de fiscale situatie voor de ouders? Wat valt er in Box 1 en wat in Box 3? Allemaal vragen die eind vorig jaar terecht kwamen op het bordje van één van de 'kennisgroepen' van de Belastingdienst, naar aanleiding van een concreet geval in de praktijk. Het juridisch doortimmerde antwoord levert bruikbare richtlijnen op voor alle mensen die te maken krijgen met een mantelzorgwoning en voor hun adviseurs.

Je eigen woning in de tuin van je kind

In de casus die de aanleiding vormde voor het advies van de Kennisgroep draaide het om de bezitter van een eigen woning, die zijn ouders een vrijstaande woning liet neerzetten in zijn tuin. De ouders betaalden voor de bouw. De woning kreeg van de gemeente een eigen huisnummer, maar heeft geen eigen kadastraal nummer. Gas, elektra, water en overige nutsvoorzieningen worden gedeeld met het kind. Wél heeft de woning van de ouders een eigen ingang, keuken, toilet, badkamer, woon- en slaapkamer en tuin. Voor buitenstaanders komt het gebouw visueel over als één geheel vormend met de grond. Er is geen 'recht van opstal' gevestigd. Dit is een zakelijk recht om in, op of boven een onroerend goed van iemand anders gebouwen of beplanting in eigendom te hebben. In dit geval hadden de ouders met hun zoon afgesproken een marktconforme huurprijs per jaar te betalen voor het gebruik van de grond. De huurovereenkomst eindigt bij het overlijden van de langstlevende ouder. Op basis van deze situatieschets buigt de kennisgroep zich over de fiscale implicaties.

Checklist: Eigenwoningregeling?

Als eerste bekijkt de kennisgroep hoe het zit met de toepasbaarheid van de Eigenwoningregeling (box 1) door methodisch een checklist te doorlopen. De regeling geldt alleen voor 'gebouwen', die bovendien moeten kwalificeren als 'woning'. Een *gebouw* moet voldoen aan de eis dat het bouwwerk duurzaam met de grond is verenigd. Dat duurzame karakter moet ook waarneembaar zijn voor willekeurige passanten. Check. Een gebouw kan als *woning* worden aangemerkt als er voorzieningen zijn die de woonbestemming mogelijk (en duidelijk) maken, bijvoorbeeld een keuken om warme maaltijden te bereiden. De aanwezigheid van een toilet, badkamer, woon- en slaapkamers en tuin maken het beeld

compleet. Check. Volgende controlepunt: gaat het om een *zelfstandige* woning. Ook hier is het antwoord JA: de mantelzorgwoning vormt bouwtechnisch en qua gebruiksmogelijkheden een apart geheel en heeft een eigen entree. Dat de nutsvoorzieningen worden gedeeld doet niet ter zake. Dat ze in de mantelzorgwoning aanwezig zijn bewijst dat deze geschikt is voor permanente bewoning. Tot zover voldoet het huis van de ouders aan de normen van de Eigenwoningregeling. Maar in deze naam is al duidelijk een laatste eis zichtbaar: een woning kan alleen in box 1 worden opgevoerd als het een 'eigen' woning is. Omdat er geen recht van opstal is gevestigd, is de zoon door *natrekking* eigenaar van de mantelzorgwoning. Natrekking is een bijzondere vorm van eigendomsverkrijging, waarbij de eigenaar van de grond automatisch ook eigenaar is (of geacht wordt te zijn) van de gebouwen die daarop staan. Conclusie van de kennisgroep: in dit geval is de mantelzorgwoning geen 'eigen woning' van de zoon, want die woont in zijn eigen huis en je kunt maar één (door jezelf bewoonde) woning opvoeren in box 1. Maar de mantelzorgwoning is ook geen 'eigen woning' van de ouders, om de simpele reden dat ze geen eigenaar zijn.

Fiscale balans: box 3?

Omdat de zoon dus juridisch de eigenaar is van de mantelzorgwoning en van de grond daaronder, valt van allebei de waarde 'in onbezwaarde staat' in box 3. Hierop mag echter de waarde van het 'genotsrecht' van de ouders in mindering worden gebracht. Een genotsrecht is een beperkt recht, dat iemand de bevoegdheid geeft een bezitting van een ander te gebruiken en daarvan de voordelen te hebben. De waarde in het economisch verkeer van het genotsrecht behoort in principe tot het box 3-bezit van de ouders. In dit geval kan deze echter op nul worden gesteld, omdat zij er een zakelijke huurprijs voor betalen en hun huurcontract geldt voor een periode van hoogstens één jaar. In dit specifieke geval is de conclusie dus dat noch de ouders, noch het kind de Eigenwoningregeling kunnen benutten, maar dat er nauwelijks negatieve box 3-consequenties zijn. In niet vergelijkbare situaties kan dit echter heel anders uitpakken. Het is dus raadzaam voor mensen die een mantelzorgwoning overwegen om goed te letten op aspecten als eigendom, beschikkingsvrijheid, de normen voor een gebouw en woning, het wel of niet vestigen van een recht van opstal en de voorwaarden in een huurcontract. Advisering op maat kan hierbij veel latere fiscale pijn helpen voorkomen.

Met dank aan Jolanthe van den Berg CFP van Zuiver Advies. Overige bronnen: kennisgroepen.belastingdienst.nl, legalspot.nl, portaal.belastingdienst.nl, tebiesebeek.nl

[Naar boven](#)

Recorddaling CO2-uitstoot industrie in 2023

Vorig jaar stootten de 345 grote Nederlandse bedrijven die onder het Europese Emissiehandelssysteem (EU ETS) vallen 13,2% minder CO₂ uit dan in 2022, de grootste daling ooit. Twee derde daarvan kwam voor rekening van de energiesector, de bedrijfstak met traditioneel de hoogste CO₂-uitstoot. Hiermee wordt de trend doorgezet die zich al aftekende in 2020 en 2022. De vlakke curve in 2021 laat zich gemakkelijk verklaren door het economische inhaaleffect na de coronapandemie. De Nederlandse uitstootreductie volgt daarmee de lijn die zich op basis van de voorlopige cijfers aftekent voor heel Europa. Na een piekemissie van bijna 100 miljoen ton CO₂ in 2016, zakte de gezamenlijke uitstoot van alle EU ETS-bedrijven vorig jaar tot net boven de 60 miljoen ton. De daling in Nederland komt voor een belangrijk deel omdat vorig jaar fors meer elektriciteit is gegenereerd uit hernieuwbare bronnen. NEa-directeur Mark Bressers hierover: "Als deze trend doorzet, zijn de Nederlandse energie- en industriesector goed op weg om hun CO₂-reductiedoelen voor 2030 te halen."

Industrie produceerde minder

In het nieuwsbericht waarmee de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) de cijfers naar buiten bracht is ook te lezen dat de vier Nederlandse kolencentrales 4,6 miljoen ton CO₂ minder uitstootten in 2023 dan in het jaar daarvoor. De NEa noemt dit 'extra opvallend', omdat deze daling niet tot stand kwam door van bovenaf opgelegde productiebeperkingen, maar omdat duurzame bronnen voor de stroomproducenten simpelweg goedkoper waren dan fossiele brandstoffen. De lagere CO₂-uitstoot in de industrie -met name de chemie- is voor een belangrijk deel verklaarbaar door de hoge energieprijzen, die remmend werkten op de productie. Ook speelde het uitvallen van één van de hoogovens van Tata Steel in verband met groot onderhoud een rol, al blijft de staalgigant de grootste

vervuiler van ons land. Bressers: "Het is heel positief dat een groot deel van de reductie behaald is door de inzet van meer hernieuwbare energie. Aan de andere kant is er in de industrie vooral minder geproduceerd en niet per se verduurzaamd. Daar is echt nog meer innovatie nodig om de CO2-uitstoot blijvend te verminderen." De enige sector die tegen de dalende trend inging is de luchtvaart, waar de CO2-emissies vorig jaar toenamen met 11% tot 2,6 miljoen ton CO2. Dat is echter nog altijd onder het niveau van het pre-covidjaar 2019, toen de sector 2,9 miljoen ton CO2 uitstootte.

Bronnen: emissieautoriteit.nl, telegraaf.nl

[Naar boven](#)

Duurzaam beleggen: gaan voor het langetermijngelijk

Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk
door Maarten Friederich, namens het Investment Committee van IVM Caring Capital

Joint venture

Vorige maand schreven we uitvoerig over de lage waarderingen van ondernemingen uit de energietransitie. Specifiek noemden we Aker Carbon Capture, een puur 'carbon capture' bedrijf gevestigd in Noorwegen. Het bedrijf is gespecialiseerd in technologie om koolstofemissiereducties mogelijk te maken in sectoren waar reduceren moeilijk is, zoals afvalverbranding, bio-energie, cement, gas to power en enkele andere industrieën. Eén dag na de publicatie van deze nieuwsbrief werden we verrast door de aankondiging van een joint venture met SLB. Deze van oorsprong Franse onderneming was eerst bekend als

Schlumberger en is nu gevestigd in de VS.

Gemiste kans?

Omdat SLB technologie levert aan de olie- en gasindustrie beziet IVM Caring Capital het samenwerkingsverband met gemengde gevoelens. De koers van Aker herstelde, maar vertegenwoordigt nog lang niet de waarde die het aandeel zou kunnen en moeten hebben op basis van de gemaakte afspraken en toekomstige (zij het voorwaardelijke) kasstromen. In verband met het verwachte verdere herstel houden wij het aandeel nu nog in portefeuille. Maar het aandeel zou mogelijk nog veel meer waard kunnen zijn als de onderneming zelfstandig zou zijn doorgedaan. Dan had deze de kans kunnen krijgen door te groeien als een belangrijke partij in het afvangen van koolstofdioxide. Dit potentieel is nu in handen van SLB, die deze buitenkans op de beurs kreeg en greep omdat anderen het niet zagen.

Kiezen voor de lange adem

Er is een groot verschil tussen beleggen voor de korte en beleggen voor de lange termijn. Op de korte termijn zijn beurskoersen onvoorspelbaar, afhankelijk van grillen, angsten en zelfs manieën. Op de lange termijn zijn beurskoersen afhankelijk van lange termijn rentestanden en ondernemingswinsten. De rente wordt in belangrijke mate bepaald door de inflatie, de ondernemingswinsten door de economische ontwikkelingen. Daarnaast spelen de onderliggende maatschappelijke ontwikkelingen een rol. Hoe langer de termijn, hoe bepalender deze laatste zijn voor de ondernemingswinsten. Het is om deze reden dat zelfs SLB de slag maakt van een verstokte exploitant van fossiele energie naar een onderneming die (ook) de reductie van CO₂-uitstoot faciliteert. Mede om deze reden legt IVM Caring Capital zich toe op beleggingen in de energietransitie, duurzame alternatieven, digitale transformatie en gezondheid, onafhankelijk van ontwikkelingen op de korte termijn.

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon [+31 23 531 01 85](tel:+31235310185) Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

